

[Kai Moltke.]

en kort og lakonisk beretning i udenrigs-politisk nævn, medens tingets menige medlemmer er holdt i komplet uvidenhed i denne vitale sag.

Jeg må i denne forbindelse henvise til, at denne fremgangsmåde, der betegner den mest udartede form for hemmeligt diplomati, står i skærende modsætningsforhold til en klar og formel erklæring, der i folketingets spørgetid blev afgivet af ministeren for nedrustningsanliggender i mødet den 28. februar 1968. I et spørgsmål fra mig formuleredes et krav om, at alt undersøgelsesmateriale i Thulesagen (og derunder også de regelmæssige indberetninger fra det danske kontrolpersonale ved basen) blev stillet til alle folketingsmedlemmers rådighed, og at der derefter blev givet adgang til debat. Ministeren svarede herpå i følgende vendinger:

„Dette spørgsmål behandles, som hr. Kai Moltke ved, i forhandlinger mellem USA og Danmark med henblik på at sikre, at forholdene på Grønland også i fremtiden vil være i overensstemmelse med den danske atompolitik. Og det er en selvfølge, at folketinget vil blive informeret, når resultatet af disse drøftelser foreligger.“ (Folketingets forhandlinger 1967-68, 2. samling, sp. 443-44).

Trods dette klare og utvetydige tilsagn er det desværre en kendsgerning, at folketinget blev hjemsendt uden at have fået nogen som helst udførligere redegørelse fra regeringen, hverken angående de stedfundne undersøgelser eller de med USA førte forhandlinger. Et klart tillidsbrud og en uholdbar parlamentarisk praksis, at love ét og gøre det modsatte.

Sagen står i et så meget grellere lys, eftersom jeg i et indlæg rejste samme problem under folketingets afslutningsdebat og henviste til ministerens tidligere løfte og erklæring. Nedrustningsministeren tav, men blev i en erklæring fra udenrigsminister Poul Hartling klart desavoueret, da denne overfor tinget erklærede:

„Jeg agter ikke at gå i enkeltheder i denne henseende, da jeg i det store og hele betragter dette kapitel (Thuleaffæren) som afsluttet . . . Jeg regner med, at vi i den nærmeste fremtid kan orientere det udenrigspolitiske

nævn og derefter udsende en meddelelse til offentligheden herom.“

Modsætningen mellem de to ministererklæringer turde være iøjnefaldende og indlysende for alle tænkende mennesker. Jeg ønsker blot at understrege, at vi i en så alvorlig sag som nedstyrtningen af et amerikansk fly med brintbombeladning i grønlandsk farvand har været vidne til et sådant officielt hemmelighedskræmmeri over for befolkningen, at hensynet til — eller pres fra — USAs regering næsten har været større, end da en lignende episode fandt sted i det sydlige Spanien under Francos diktatur. Fortielsen har været mere vandtæt i alle tilfælde. Er det dansk folkestyre værdigt?

Jeg skal på denne baggrund rette det direkte spørgsmål til ministeren for nedrustningsanliggender. Agter han at opfylde sit klare løfte af 28. februar om åben information af folketinget og alle dets medlemmer, og vil der blive adgang til debat på grundlag af detaljerede og fyldestgørende materialer? Eller har ministeren, i modstrid med sit løfte, tilsluttet sig udenrigsministerens erklæring om, at sagen kan betragtes som næsten afsluttet i offentlig uvidenhed, og at det hele kun vedrører den snævre kreds i udenrigspolitisk nævn? Svaret vil sige slet ikke så lidt om karakteren af regeringens politik.

Til slut skal jeg blot tilføje endnu et spørgsmål, der kræver snarlig afklaring: har folketing og befolkning ikke det mindste krav på, at vigtige militære aftaler med udenlandske magter i bredeste forstand er tilgængelige for landets vælgere? Dette må også gælde alle aftaler og protokoller m. m., specielt vedrørende Grønland, der som baseområde indtager en særstilling, og hvor farlige misforhold i særlig grad har gjort sig gældende. Vil regeringen derfor drage omsorg for, at Kauffmannaftalerne, den reviderede baseaftale af 1951 og alle senere supplementter stilles skriftligt til rådighed for alle folketingsmedlemmer (som det var tilfældet med Genèveaftalen vedr. Vietnam på radikalt initiativ)? Og vil regeringen samtidig utvetydigt redegøre for mulighed og procedure ved 1951-aftalens opsigelsesform og afviklingsmetode?

— VS er fortsat af den opfattelse, at nævnte